

ПОШИРЕННЯ *VISCUM ALBUM* У ПАРКУ КУЛЬТУРИ І ВІДПОЧИНКУ ІМЕНІ
Т.Г. ШЕВЧЕНКА МІСТА РІВНЕ

(Денисюк Н. В., старший викладач)

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, Україна

Ураження деревних рослин представниками напівпаразитів роду *Viscum* у парках та скверах м. Рівне є гострою екологічною проблемою. За останні 10 років на території міста *Viscum album* L. набув значного, а місцями – масового поширення у найбільшому та найстарішому парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва ім. Т.Г. Шевченка.

Шкідливий вплив *V. album* на деревні насадження досліджували Василенко І.Д., Філіпова Л.М. [1], Галкін С.І., Драган Н.В [2], Іванців О.Я. [3] та ін., які пов'язують її поширення з комфортними умовами, створеними змінами клімату. Ураження дерев відбувається шляхом перенесення птахами насіння омели.

Мета роботи – дослідити поширення *V. album* на території парку ім. Т.Г. Шевченка. Об'єктом дослідження були деревні рослини парку. Облік ураження дерев проводили навесні та восени 2018-2019 рр. в безлистяний період за методикою Василенко І.Д., Філіпової Л.М. [1].

Результати досліджень. Встановлено, що на території парку зростає 3729 деревних рослин відділів *Pinophyta* та *Magnoliophyta*. Виявлено, що на досліджуваній території *V. album* заселяє представників 12 видів деревних рослин з 9 родин відділу *Magnoliophyta*. Слід зауважити, що з них 7 видів деревних рослин належать до аборигенних та 4 – до інтродукованих видів. Всього виявлено 216 уражених дерев, що становить 9,57% від загальної кількості представників видів, заселених *V. Album*, табл.

Найбільше уражені *V. album* представники родин *Aceraceae* Lindl. та *Tiliaceae* Juss., що становить 74,07% усіх уражених дерев. На деревах середнього і високого ступеня ураження у *Robinia pseudoacacia* L., *Populus alba* L., *Tilia cordata* L. зафіксована суховершинність. Решта порід мають середні та низькі ступені ураження.

Таблиця 1

Оцінка ступеня ураження деревних насаджень *Viscum album*
в парку ім. Т.Г. Шевченка м. Рівне

Породи дерев	К-ть дерев у парку, шт.	Неура- жені, шт.	Уражені, шт.				
			К-сть уражених омелою	Ступінь ураження крони			
				низь- кий	серед- ній	висо- кий	дуже висо- кий
<i>Acer platanoides</i> L.	618	511	107	31	64	12	
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	22	17	5	1	2	2	
<i>Betula pendula</i> Roth.	281	280	1	1			
<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	57	56	1	1			
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	159	155	4	1	2	1	
<i>Populus alba</i> L.	42	24	18	9	7	2	
<i>Quercus robur</i> L.	95	94	1	1			

**IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
(22-23 квітня 2020 р., м. Бердянськ)**

Quercus rubra Du Rei	22	21	1		1		
Robinia pseudoacacia L.	110	91	19	12	5	2	
Salix alba 'Vittelina pendula'	80	70	10	10			
Tilia cordata L.	640	592	48	26	18	3	1
Ulmus laevis Pall.	130	129	1	1			
Всього	2256	2040	216	94	99	22	1

Ураження хвойних порід *V. albit* на досліджуваній території не зафіксовані.

Висновки. Ураження *V. albit*. характерне для 216 дерев з 3729 зростаючих у парку і становить 5,79%, що свідчить про необхідність прийняття заходів боротьби з її поширенням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Василенко І.Д. Боротьба з омелою на деревах тополі у зеленій зоні Білої Церкви / І.Д. Василенко, Л.М. Філіпова, Я.Д. Фучило // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.12. - С. 31–38.
2. Галкін С.І. Омела в системі відносин «господар-паразит» / С.І. Галкін, Н.В. Драган, Н.М. Дойко, Ю.В. Пидорич // Інтродукція рослин. - 2017. - №3. - С. 71–77.
3. Іванців В.В. Екологічні особливості поширення омели звичайної в біотопах м. Луцька / В.В. Іванців, О.Я. Іванців // Природа Західного Полісся та прилеглих територій. - 2013. - № 11. - С. 94–100.